

Інформаційна довідка
щодо проекту Закону України
«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні
правопорушення та Кримінального процесуального кодексу України щодо
надсилання копій судових рішень у справах про корупційні та пов'язані з
корупцією правопорушення»
*(реєстр. № 14034 від 11.09.2025)**

***Анотація.** В інформаційній довідці досліджуються правові засади вдосконалення механізму інформування керівництва державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій щодо притягнення до дисциплінарної відповідальності працівників, яких вже було визнано винними на підставі судових рішень у вчиненні корупційних адміністративних чи корупційних кримінальних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень, у контексті проекту Закону України (реєстр. № 14034 від 11.09.2025) (далі – законопроект). За результатами аналізу визначено ризики законопроекту.*

***Ключові слова:** корупція, корупційне адміністративне правопорушення, корупційне кримінальне правопорушення, дисциплінарна відповідальність, копія судового рішення, електронна пошта, технічні засоби електронних комунікацій.*

Вступ. Чинна редакція частини другої статті 65-1 Закону України «Про запобігання корупції» встановлює, що особа, яка вже була притягнута до адміністративної або кримінальної відповідальності за корупційне чи пов'язане з корупцією правопорушення, також притягається й до дисциплінарної відповідальності. Однією із причин того, що досить часто безпосередні керівники та суб'єкти призначення не притягаються до дисциплінарної відповідальності винних осіб, щодо яких набрали законної сили рішення судових органів про притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності, є відсутність дієвого механізму інформування про їх існування чи набрання ними законної сили. Таким чином, метою законопроекту є «забезпечення невідворотності юридичної відповідальності особи за вчинення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення».

Законопроект розроблено на виконання підпункту 4 пункту 4.1.1 підрозділу 4.1 розділу 4 Антикорупційної стратегії на 2021–2025 роки, затвердженої Законом України від 20.06.2022 № 2322-IX «Про засади державної антикорупційної політики на 2021–2025 роки» (далі – Стратегія), а також підпункту 3.1.1.4.1 Додатку 2 до Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04.03.2023 № 220. Реалізація представленого законопроекту має забезпечити своєчасне інформування керівництва органів державної влади, місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, суб'єктів, уповноважених ініціювати відкриття дисциплінарного провадження, про факт розгляду справи щодо вчинення певною особою корупційного або пов'язаного з корупцією адміністративного чи кримінального правопорушення, про результати розгляду такої справи.

З огляду на викладені в законопроекті пропозиції, вважаємо за доцільне зазначити таке.

Основна частина.

По-перше, використання у статті 285 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) терміносистеми «постанова суду у справі про адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією» замість «постанова суду про накладення адміністративного стягнення за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією» є юридично коректним, оскільки охоплює всі можливі варіанти постанов у таких справах.

Пропозиція щодо встановлення строку *двадцять робочих днів* для надіслання копії постанови не узгоджується із принципом розумності строків юрисдикційного провадження, а встановлені способи надіслання копії рішення суду: електронною поштою, технічними засобами електронних комунікацій – є загальними, оскільки стосуються не лише справ щодо притягнення особи до адміністративної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією.

У змінах до частини сьомої статті 285 КУпАП у першому реченні йдеться про: *керівника* органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, державного чи виборного *органу*, *власника* юридичної особи або *уповноваженого* ним органу, тоді як у другому реченні – *лише* про керівника, але цілком логічно, що запропонована норма стосується й інших категорій осіб.

По-друге, законопроектом пропонується викласти в новій редакції частину восьму статті 376 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України). Зокрема, у диспозиції цієї статті встановлено (у редакції законопроекту), що копія судового рішення (вироку, ухвали про закриття кримінального провадження) у справі про корупційне кримінальне правопорушення або кримінальне правопорушення, пов'язане з корупцією, не пізніше *двадцяти робочих днів* з дня набрання ним законної сили надсилається електронною поштою, технічними засобами електронних комунікацій керівнику органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, в якому (якій) працює (проходить службу) особа, стосовно якої таке судове рішення було ухвалено, для вирішення питання про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності.

Тобто направляти копію судового рішення пропонується не пізніше двадцяти робочих днів з дня набрання ним законної сили. Одночасно пропонується закріпити мету направлення копії такого рішення – для вирішення питання про притягнення особи до дисциплінарної відповідальності. Такий нормотворчий підхід закріплює обов'язок вказаних вище осіб розпочати дисциплінарне провадження з метою виконання судового рішення, наприклад, органи, особи, які виконують судове рішення, повідомляють суд, який постановив відповідне судове рішення, про його виконання (частина четверта статті 535 КПК України). Водночас відкриття дисциплінарного провадження не охоплюється кримінальною процесуальною сферою, оскільки це не є кримінальним покаранням чи кримінальним процесуальним заходом. Суд не уповноважений вказувати про таку вимогу у своєму вирокі (ухвалі про закриття

кримінального провадження), тим більше контролювати стан виконання цього припису, оскільки це не узгоджується із приписами статей 372, 374 КПК України (щодо змістовних складових судових рішень).

Вказівка на притягнення особи до дисциплінарної відповідальності (як обов'язок керівнику органу державної влади, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи чи організації, в якому (якій) працює (проходить службу) особа) не враховує такі випадки, як ухвалення судом виправдувального вироку або ухвали про закриття кримінального провадження з реабілітуючих підстав, за наявності яких відкриття дисциплінарного провадження відносно особи є передчасним та незаконним.

Судове рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги, якщо таку скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги судове рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після ухвалення рішення судом апеляційної інстанції. Судові рішення суду апеляційної та касаційної інстанцій набирають законної сили з моменту їх проголошення (стаття 532 КПК України). Судове рішення, що набрало законної сили, якщо інше не передбачено цим Кодексом, звертається до виконання *не пізніше як через три дні* з дня набрання ним законної сили або повернення матеріалів кримінального провадження до суду першої інстанції із суду апеляційної чи касаційної інстанції (частина перша статті 535 КПК України). Попри те, що пропонується двадцятиденний строк не є строком звернення судового рішення до виконання, тривалість такого строку (ще й 20 *робочих* днів) видається недоцільною.

Оскільки притягнення до дисциплінарної відповідальності покладається на уповноважених осіб відповідного органу державної влади, органу місцевого самоврядування, інших осіб, відповідальних за прийняття на роботу (звільнення), що є предметом адміністративно-управлінських правовідносин, у компетенції суб'єкта кримінального провадження (тобто суду) можуть бути повноваження виключно *щодо поінформування* відповідних осіб за місцем роботи особи, відносно якої здійснювалося кримінальне провадження стосовно корупційного кримінального правопорушення або кримінального правопорушення, пов'язаного з корупцією, щодо ухваленого судового рішення. Контроль за станом виконання такого судового рішення повинен здійснюватися з боку посадових осіб, які уповноважені на відкриття дисциплінарного провадження.

За таких умов, абзац 2 частини восьмої статті 376 КПК України пропонується викласти в такій редакції: «Копія судового рішення (вироку, ухвали про закриття кримінального провадження) у справі про корупційне кримінальне правопорушення або кримінальне правопорушення, пов'язане з корупцією, не пізніше трьох днів після ухвалення надсилається електронною поштою, технічними засобами електронних комунікацій за місцем роботи (проходження служби) особи, стосовно якої таке судове рішення ухвалено».

Пункт 2 розділу II законопроекту потребує конкретизації в частині доручення Кабінету Міністрів України щодо переліку нормативно-правових

актів, що потребуватимуть змін (відповідно до вимог частини восьмої статті 90 Регламенту Верховної Ради України).

Висновок. У рамках удосконалення засад державної антикорупційної політики, запровадження дієвого механізму притягнення до дисциплінарної відповідальності осіб, яких вже було визнано винними на підставі судових рішень у вчиненні корупційних адміністративних чи кримінальних правопорушень або пов'язаних з корупцією правопорушень, представлений законопроект потребує доопрацювання з урахуванням поданих пропозицій.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*